

МЛАДИ ИЗ СЕЛА ДОБРИЋ, У БЛИЗИНИ ШАПЦА, ОСНОВАЛИ ПОЉОПРИВРЕДНУ ЗАДРУГУ

Рекордери у производњи невена, постали стручњаци за батат

Како су један васпитач и саобраћајни техничар са другарима из детињства успели да се удруже и на малим породичним парцелама успешно гаје мање конвенционалне биљне културе

Немају још 30 година, познају се од најранијег детињства и, када су начинили први заједнички пословни корак, ни једном од њих породица није дала пуну подршку. Уз многа питања на која су морали да одговарају, тада двадесетогодишњаци: како ћете, шта знате о томе, одакле вам новац... данас су Михаило Гајић и Срђан Алексић, другари из поцерског села Добрић, у близини Шапца, у петочланом тиму једне од најмлађих и најуспешнијих пољопривредних задруга у Србији.

А још троје оснивача и десетак вредних коопераната, успели су да за кратко време, не само у Србији већ и у региону, поставе рекордери у узгајању невена, лековите биљке. Пре две године почели су да гаје и батат, сладак кромпир. Ускоро ће у нашој земљи постати први произвођачи расада ове тропске културе.

Све то паралелно радећи у својим професијама, на другим пословима, пуно радно време.

Михаило Гајић је васпитач у Предшколској установи на Новом Београду и сваки слободан тренутак проводи у Добрићу. На пољу. Присећа се да је почетна

Михаило Гајић и Срђан Алексић раде у пољу

те тешко може да се живи, поготово ако имате дете. Међутим, иако смо имали одличан план, нисмо имали новца да покренемо производњу пелета.

Како су из истог села, њихове породице имају мање парцеле обрадиве земље, основне пољопривредне машине, фокус о додатном послу пребацују ка пољопривреди.

Признаје да су се највише водили идејом о заради.

– Негде сам прочитао да литар етарског уља од смиља има цену 2.000 евра и одатле је кренула прича о лековитом биљу.

Уз површне информације, ипак, одлучују да гаје невен. Придружују им се другари: Александар Чанковић, пољопривредник, Оливера Ивковић која је завршила Полицијску академију и ради у МУП-а, али воли цвеће, и Саша Ивковић који је у међувремену због других обавеза изашао из заједничке пословне приче.

Током 2016. године, иако још нису имали регистровану задругу, са површине од око једног хектара, на више локација, од

Невен сада сеју на 6,5 хектара

краја маја до првих новембарских мразева убрали су довољне количине жутог цвета. Нису имали проблем са продајом, све је отишло откупљивачима лековитог биља и Институту „Јосиф Панчић“.

– Нисмо ништа знали о невену. Ово је воћарски крај. Гаје се малина и јагода. Правили смо неке грешке. На пример, нисмо стављали довољно семена по ару. Ни временске прилике нису биле наклоњене, сећа се Михаило. Прележали су „дечије болести“ радећи све сами. Изузетно је напорна физички сама берба. Успели су да у првој години остваре толики профит – да буду на нули.

Преко колегинице са којом ради у вртићу, Михаило ступа у контакт са професором др Владаном Пешићем са Пољопривредног факултета у Земуну.

– Он нам је много помогао. Такође, стручњаци из Института „Јосиф Панчић“ одговарали су на свако могуће питање, прича Михаило.

Куцали су на врата других произвођача. Од доајена у узгоју невена, господина Милутина са Космаја, узгајивачи почетници из Поцерине усвојили су, уз стручна знања, једну мудрост.

„Ролс-ројс“ плеваница

Задруга Натура Балканика је кроз пројекат „500 задруга у 500 села“ аплицирала на конкурс за бесповратна финансијска средства и износ од 6,5 милиона динара, која су им одобрена, купили су неопходну механизацију. Са поносом, наш саговорник каже да су први у Србији узели једну италијанску плеваницу погодну управо за лековито биље. То је „ролс-ројс“ међу машинама. Обезбедили су берач и сушару. Ипак, невен и даље беру ручно јер машинско брање није толико ефикасно. Тачније, машина не препознаје да ли је зрео цвет или пулољак. Зато морају да ангажују сезонске раднике јер су повећали површине. Имају проблем да их нађу у сезони која се поклапа са сезоном брања јагодицастог воћа по коме је овај крај познат.

– Искрено нас је подржавао тврдећи да једни другима не можемо да будемо конкуренција. Треба да удружени подстичемо да што више, квалитетније радимо, па тако и да напредујемо.

Упознају Марију Спасић, пољопривредног инжењера, која постаје сада део задругарског тима; она им помаже приликом писања пројеката, одржавања контаката и, наравно, саветодавно.

Од почетних 1,3 хектара, прошле године вредни млади Поцерци невен су гајили на чак 6,5 хектара што је убедљиво највећа површина у Србији, а можда и на Балкану.

Попут свих припадника генерације миленијалаца, не крију да често одговоре

Батат је тропска биљка различитог облика и боје, а здрав, сладак и укусан

за недоумице траже на Гуглу. Међутим, нису занемарили стручне књиге, уџбенике са Пољопривредног факултета. Лично су ишли у општину, Пољопривредну стручну службу, разна министарства да се о нечему распитају. Крајем децембра 2017. регистровани су задругу Натура Балканика иако ни о задругарству нису знали много.

Праћећи кретање на тржишту, одлучују пре две године да расаде батат, сладак кромпир. Наш саговорник открива да је увоз 1.500 садница од произвођача из Илока у Хрватској, био први званични увоз овог садног материјала, јер у Србији за ту тропску биљку није постојала ознака у регистру биљних врста.

– Батат изискује мање рада. Лакши је за гајење и доноси већу зараду. Мана му је што изискује већа почетна улагања. Примера ради, да се посеје хектар невена трошак је око 500 евра док је за хектар батата потребно скоро 6.000 евра, илуструје он.

Откупна цена лековитог жутог цвета у Србији је око пет евра по килограму, а у Немачкој од 15 до 30 евра. Откупна цена батата је у Србији слична оној на тржиштима Европске уније – од два, два и по до три евра. Млади из Натуре Балканике нашли су своју рачуницу.

План за ову годину је да почну први у Србији производњу расада за батат. Већ имају уговорене количине извоза за Италију, а са три домаће највеће компаније које се баве откупом лековитог биља, прецизирали су количине невена.

Марија Спасић, Срђан Алексић и Михаило Гајић

Размишљају о покретању финалног производа – брашна од батата. Кроз пројекат УСАИД-а повезали су се са колегама из задруге Профи-аграр из села Слатина. Комшије поседују кондензациону сушару и специјализовали су се за производњу сушеног воћа, поврћа и зачинског биља. Проценили су да тржишту недостаје брашно од батата од кога иначе могу да се праве каше за бебе, месе колачи за дијабетичаре, конзумирају га особе алергичне на глутен.

А. Мирковић

Цвет се бере од краја маја до првих мразева

идеја о бизнису о којој су он и најбољи друг Срђан, по образовању саобраћајни техничар, размишљали била у вези са пелетом.

– Тражили смо начин да обезбедимо егзистенцију породицама. Од једне пла-